

Sygnatura akt II Ka 424/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Kozaczuk

Protokolant st. sekr. sąd. Agnieszka Walerczak

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r.

sprawy **J. Ł., P. Ł., B. C. i M. Ł.**

obwinionych o wykroczenie z art. 90 kw i inne

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionych

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 18 maja 2016r. sygn. akt II W 126/16

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż obwinionym J. Ł., P. Ł., B. C. i M. Ł., za przypisane im wykroczenia z art. 90 kw, zaś M. Ł. nadto z art. 97 kw, w oparciu o przepis art. 9 §2 kw wymierza kary nagany; zwalnia obwinionych od opłaty i wydatków postępowania odwoławczego stwierdzając, że te ostatnie ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 424/16

UZASADNIENIE

J. Ł. został obwiniony o to, że:

I. w dniu 3 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki F. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.;

II. w dniu 4 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki F. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.;

III. w dniu 5 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki F. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.;

P. Ł. został obwiniony o to, że:

I. w dniu 3 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki R. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.;

II. w dniu 5 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki R. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.

B. C. został obwiniony o to, że:

I. w dniu 2 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki M. C. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.

II. w dniu 3 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki M. C. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.

III. w dniu 5 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki M. C. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.

M. Ł. został obwiniony o to, że:

I. w dniu 2 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki Z. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.;

II. w dniu 2 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze krajowej nr (...) będąc kierującym ciągnikiem rolniczym m-ki Z. o nr rej. (...) zakrył naklejką z napisem (...) tablicę rejestracyjną, tj. o czyn z art. 97 k.w. w zw. z art. 60 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym;

III. w dniu 3 lutego 2015 r. w miejscowości Z., gm. Z., na drodze nr (...) zaparkował ciągnik rolniczy m-ki Z. o nr rej. (...) tamując ruch na drodze publicznej, tj. o czyn z art. 90 k.w.

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 18 maja 2016 r.:

I. obwinionego J. Ł. uznał za winnego popełnienia zarzuconych w pkt I, II i III wniosku o ukaranie czynów, z których każdy czyn wyczerpuje dyspozycję art. 90 k.w. i za te czyny na podstawie art. 90 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 złotych;

II. obwinionego P. Ł. uznał za winnego popełnienia zarzuconych w pkt I i II wniosku o ukaranie czynów, z których każdy czyn wyczerpuje dyspozycję art. 90 k.w. i za te czyny na podstawie art. 90 k.w. w zw. z art. 9 § 2 kw wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 złotych;

III. obwinionego B. C. uznał za winnego popełnienia zarzuconych w pkt I, II i III wniosku o ukaranie czynów, z których każdy czyn wyczerpuje dyspozycję art. 90 kw i za te czyny na podstawie art. 90 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 złotych;

IV. obwinionego M. Ł. uznał za winnego popełnienia zarzuconych w pkt I, II i III wniosku o ukaranie czynów, z których czyny z pkt I i III wniosku wyczerpują dyspozycję art. 90 k.w., zaś czyn z pkt II wniosku wyczerpuje dyspozycję art. 97 k.w. w zw. z art. 60 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym i za te czyny na podstawie art. 90 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 złotych;

V. zasądził od każdego z obwinionych na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł obrońca obwinionych, zaskarżając wyrok w całości i zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania tj. art. 4, 7 i 424 § 1 k.p.k. przez dokonanie sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego z pominięciem istotnych okoliczności przemawiających na korzyść obwinionych, a w szczególności w uznaniu, że protest w którym uczestniczyli obwinieni był nielegalny w sytuacji, gdy protest został zgłoszony legalnie forma protestu była w sposób jednoznaczny ustalona na spotkaniu z przedstawicielami Policji;

- na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na wadliwym ustaleniu, że działania obwinionych były działaniami pozbawionymi przymiotu legalności w sytuacji gdy protestujący w sposób przewidziany w ustawie z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach zgłosili zamiar przeprowadzenia protestu oraz jego formę;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na tym, że kara grzywny w wysokości po 300 złotych jest dostosowana do możliwości finansowych obwinionych w sytuacji gdy sąd I instancji sam wskazuje, że jako okoliczność łagodzącą Sąd uznał motywację obwinionych, a zatem chęć wyrażenia przez obwinionych ich sprzeciwu na trudną – ich zdaniem - sytuację gospodarczą rolników. Ponadto skarżący podniósł, że brak jest zróżnicowania kary pod względem posiadanego majątku jak i faktu, iż część z obwinionych nadal pracuje, inni są na rencie bądź emeryturze, co zgodnie z dyrektywą wyrażoną w art. 34 k.w., winno wpływać na indywidualizację ewentualnej kary.
- na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. rażąco niewspółmierność orzeczonej w stosunku do obwinionych kary z pominięciem, że w sprawie sygn. akt II W 494/15 zawieszłej przed tutejszym sądem, a która dotyczyła tego samego zdarzenia, została orzeczona obwinionym kara nagany.

W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i odmienne orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie obwinionych od dokonania zarzuconych im we wniosku o ukaranie czynów, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie kary nagany i odstąpienie od obciążania kosztami postępowania z uwagi na charakter niniejszej sprawy. W toku rozprawy apelacyjnej skarżący poparł apelację i wnioski w niej zawarte, zaś obwinieni P. Ł., B. C. i M. Ł. przyłączyli się do stanowiska swojego obrońcy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionych okazała się częściowo zasadna i z tego względu skutkowałą zmianą w zakresie orzeczonej obwinionym kary. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż skarżący błędnie wywodzi, że Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny zachowań rolników w miejscowości Z., albowiem doszedł do przekonania o możliwości wartościowania ich przez pryzmat art. 90 k.w. W ślad za Sądem Rejonowym uznać należy, że działania protestujących na drodze (...) miały charakter nielegalny, a zorganizowany w tamtym miejscu protest nie stanowi zgromadzenia w myśl przepisów Konstytucji, a także ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach (ustawa obowiązująca w okresie odbywających się protestów). W ocenie Sądu Odwoławczego argumentacja przedstawiona w tym zakresie przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu orzeczenia jest właściwa, kompletna i nie wymaga powtórzenia. Niemniej jednak, o ile ustalenie Sądu Rejonowego w zakresie popełnienia przez obwinionych wykroczenia z art. 90 k.w. spotkało się z pełną aprobatą Sądu Odwoławczego, to nie można zaakceptować wymierzonych im za popełnione wykroczenia kar grzywny. W orzecznictwie trafnie podkreśla się, że zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas, „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985, nr 7-8, poz. 60). Niewspółmierność zachodzi zatem wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzonych za przypisane przestępstwa, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1990 r., Wr 363/90, OSNKW 1991, nr 7-9, poz. 39). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, LEX nr 20739). Chodzi przy tym o niewspółmierność zarówno niekorzystną dla oskarżonego, jak i korzystną dla niego, ale niekorzystną z punktu widzenia dobra wymiaru sprawiedliwości, a więc interesu publicznego. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że podniesiony przez skarżącego zarzut rażącej niewspółmierności kary jest w pełni zasadny. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń za popełnienie wykroczenia opisanego w art. 90 tejże ustawy przewiduje dwie alternatywne kary, a mianowicie karę grzywny lub nagane. Kompleksowa

analiza wszystkich aspektów sprawy doprowadziła Sąd Odwoławczy do przekonania, że wymierzona obwinionym kara grzywny nosi cechy rażącej niewspółmierności. Przede wszystkim wskazać należy, że jak wynika z zeznań świadków, a także wyjaśnień samych obwinionych, że zarówno władze samorządowe, jak i funkcjonariusze policji nie podejmowali działań, zmierzających do przerwania protestu. Także zachowanie władz samorządowych, które udały się na miejsce blokady oraz obecnych tam funkcjonariuszy Policji, którzy nie wzywali do odstąpienia od blokowania ruchu powodują, iż zachowanie obwinionych, aczkolwiek naganne, wymaga napiętnowania, ale w formie możliwie najmniej dolegliwej.

W świetle przedstawionych powyżej okoliczności, Sąd Odwoławczy stwierdził, że adekwatną reakcją prawnokarną na popełnione przez obwinionych wykroczenia będzie kara nagany. Tak ukształtowana sankcja karna odpowiada dyrektywom wskazanym w art. 33 k.w. i spełni wszystkie swe funkcje w zakresie prewencji tak szczególnej, jak i generalnej. Mając na względzie unormowania wskazane w art. 624 § 1 k.k. w zw. z art. 109 § 1 k.p.s.w., a także sytuację ekonomiczną obwinionych Sąd Odwoławczy za zasadne uznał zwolnienie ich od ponoszenia opłat za obie instancje i wydatków postępowania odwoławczego stwierdzając, że te ostatnie ponosi Skarb Państwa. Z tych wszystkich przyczyn, Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.